

Wrocław, 18 maja 2015r.

WK.WR.40.9.2015.220

Pan
Mariusz Foryś
Wójt Gminy Mściwojów

Mściwojów 43
59 – 407 Mściwojów

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2012r., poz. 1113 ze zm.), przeprowadziła, w okresie od 8 stycznia do 24 marca 2015r., kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Mściwojów. Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia przedstawiono szczegółowo w protokole kontroli, podpisanym 24 marca 2015r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce.

Ponadto, w okresie od 9 do 20 marca 2015r., przeprowadzono kontrolę gospodarki finansowej Szkoły Podstawowej w Targoszynie. W oparciu o odrębny protokół „dotyczący tej kontroli, do kierownika jednostki wystosowano wystąpienie pokontrolne.

Pozytywnie należy ocenić gotowość do współpracy z kontrolującymi pracownikami Urzędu, którzy przygotowywali materiały do kontroli, udzielali niezbędnych wyjaśnień oraz podejmowali, na wniosek kontrolujących, działania, które pozwoliły na wyeliminowanie niektórych nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie kontroli.

Kontrola wykazała nieprawidłowości i uchybienia spowodowane między innymi błędną interpretacją przepisów oraz niedostateczną starannością w ich przestrzeganiu. Nieprawidłowości wystąpiły w zakresie niżej wskazanych zagadnień:

W zakresie księgowości i sprawozdawczości

Akcje Banku Ochrony Środowiska S.A w Warszawie objęte przez Gminę w 1996 r. zaksięgowano na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki” które, zgodnie z Zakładowym Planem Kont, winny być zaksięgowane na koncie 030 „Długoterminowe aktywa finansowe”. Zgodnie z art. 4 ust 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.) jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy. Zdarzenia w tym operacje gospodarcze, ujmując się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

Odpowiedzialność za nieprawidłowości ponosi Skarbnik Gminy.

Dowody kasowe, objęte kontrolą, dokumentujące wpłaty i wypłaty gotówki z kasy, załączone do raportów kasowych z grudnia 2012, 2013 i 2014 roku, nie były oznakowane poprzez zamieszczenie na nich pozycji raportu kasowego tj. w sposób określony w przepisach wewnętrznych Instrukcji w sprawie gospodarki kasowej, obowiązującej w jednostce (100% dowodów objętych kontrolą).

Dowody dokumentujące wypłatę gotówki z kasy „KW kasa wypłaci” nie były sprawdzane i zatwierdzane do wypłaty przez osoby do tego upoważnione. Zgodnie z zapisami §13 powołanej instrukcji - źródłowe dowody kasowe i zastępcze dowody wypłat gotówki powinny być przed dokonaniem wypłaty sprawdzone a pracownicy zobowiązani do wykonywania tych czynności zamieszczają na dowodach swój podpis. Sprawdzone dowody zatwierdza do wypłaty kierownik jednostki i główny księgowy lub osoba przez nich upoważniona.

Odpowiedzialność za wskazane nieprawidłowości ponosi Inspektor ds. księgowości.

Nie naliczono i nie ujęto w ewidencji księgowej odsetek od należności cywilno-prawnych, pomimo wstąpienia zaległości z tego tytułu, czym naruszono przepis § 8 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013r., poz. 289) który mówi, że odsetki od należności i zobowiązań w tym również tych, do których stosuje się przepisy dotyczące zobowiązań podatkowych, ujemuje się w księgach rachunkowych w momencie ich zapłaty, lecz nie później niż pod datą ostatniego dnia kwartału w wysokości odsetek należnych na koniec tego kwartału.

Odpowiedzialność za nieprawidłowości ponosi Skarbnik Gminy.

W zakresie dochodów budżetowych

W przypadku pięciu podatników podatku od nieruchomości (osoby prawne), za lata 2013 i 2014 Organ podatkowy nie podejmował czynności zmierzających do wyegzekwowania obowiązku złożenia przez podatników deklaracji podatkowych. W stosunku do dwóch podatników (spośród sześciu objętych kontrolą) nie przeprowadzono czynności sprawdzających w zakresie stwierdzenia formalnej poprawności danych, zawartych w deklaracjach podatkowych oraz ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności informacji z przedstawionymi dokumentami, o czym stanowi art. 272 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012r., poz. 749 ze zm.).

Nie wystawiano systematycznie upomnień i tytułów wykonawczych, dotyczących powstałych zaległości podatkowych, stosownie do art. 15 § 1 ustawy z 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2014r., poz. 1619 ze zm.) z którego wynika, że postępowanie egzekucyjne dotyczące danej zaległości poprzedzane jest właściwym upomnieniem i winno być prowadzone konsekwentnie za pośrednictwem wystawionego tytułu wykonawczego, w tym z uwzględnieniem zasad, określonych w §§ 4 i 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014r. w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. z 2014r., poz. 656).

Nie prowadzono bieżącej analizy nadpłat w podatkach i opłatach lokalnych, co skutkowało ich nierozliczeniem w latach 2013 i 2014. Zgodnie z art. 76 §1 i §2 Ordynacji podatkowej nadpłaty,

których wysokość nie przekracza wysokości kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym, podlegają z urzędu zaliczeniu na poczet zaległości podatkowych (...) oraz bieżących zobowiązań podatkowych, a w razie ich braku – na poczet przyszłych zobowiązań podatkowych, chyba że podatnik wystąpi o ich zwrot.

Odpowiedzialność za nieprawidłowości ponosi Inspektor ds. księgowości podatkowej i Skarbnik Gminy z tytułu braku należytej kontroli wewnętrznej i nadzoru nad pracą podległych pracowników Referatu w zakresie podatków.

W 4 przypadkach (na 8 kontrolowanych) nieruchomości przeznaczone do obrotu (sprzedaży) nie były ujęte w ewidencji księgowej na koncie 011 „Środki trwałe”. Nie ujęcie majątku Gminy w księgach rachunkowych jednostki stanowi naruszenie art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013r., poz. 330 ze zm.) księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.

Odpowiedzialność za powyższą nieprawidłowość ponosi Inspektor ds. księgowości budżetowej.

Oplaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności wpłacane były przez nabywców na rachunek sum depozytowych i ujmowane w księgach rachunkowych Wn 139/Ma 240, niezgodnie z treścią ekonomiczną zdarzenia. Zgodnie z zasadami polityki rachunkowości jednostki na koncie 139 „Inne rachunki bankowe” ewidencjonuje się: czeki potwierdzone, sumy depozytowe, środki z Funduszu Pracy, sumy na zlecenie, środki obce na inwestycje. Zgodnie z art. 70 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014r., poz. 518 ze zm.) cena nieruchomości sprzedawanej w drodze przetargu podlega zapłacie nie później niż do dnia zawarcia umowy, jak również zapłacie tej podlega 1 rata przy rozłożeniu na raty ceny nieruchomości sprzedawanej w drodze bezprzetargowej. W związku z powyższym w dniu zapłaty stanowi dochód jednostki.

W zakresie zamówień publicznych

Przedmiot zamówienia publicznego na realizację zadania pn. „Przebudowa wewnętrznych dróg dojazdowych w Targoszynie wraz z odbudową mostów na cieku Osina” opisany został przez Zamawiającego poprzez wskazanie nazw własnych produktów (w projekcie budowlanym, przedmiarze robót i Specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych), stanowiących integralną część Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, czym naruszono postanowienia art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010r. Nr 113, poz. 759 ze zm.), który wskazuje, że „przedmiotu zamówienia nie można opisywać przez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia, chyba że jest to uzasadnione specyfiką przedmiotu zamówienia i zamawiający nie może opisać przedmiotu zamówienia za pomocą dostatecznie dokładnych określeń, a wskazaniu takiemu towarzyszą wyrazy "lub równoważny".

Odpowiedzialność za powyższą nieprawidłowość ponoszą: Pan Waldemar Dziędziola – Zastępca Wójta, podinspektor ds. remontów i zamówień publicznych i inspektor ds. inwestycji i planowania przestrzennego.

Dokonując odbioru zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa wewnętrznych dróg dojazdowych w Targoszynie wraz z odbudową mostów na cieku Osina” nie dokonano analizy wymaganych warunkami umowy dokumentów, stanowiących podstawę do odbioru zadania (kosztorys powykonawczy i inwentaryzacja powykonawcza geodezyjna zadania), w których wystąpiły różnice w obmiarach w zakresie kanalizacji deszczowej. Nie poddanie kontroli dokumentów, stanowiących podstawę rozliczenia realizowanej inwestycji stanowi o naruszeniu art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013r., poz. 885 ze zm.), który mówi że kontrolę zarządczą w jednostkach sektora finansów publicznych stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy.

Odpowiedzialność za powyższą nieprawidłowość ponosi z tytułu nadzoru Wójt Gminy.

Wnioski pokontrolne

Przekazując powyższe do wiadomości Pana Wójta, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie stosownych działań, mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień, opisanych w protokole kontroli oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości, poprzez realizację następujących wniosków:

1. Sprawowanie kontroli gospodarki kasowej w sposób określony w Instrukcji w sprawie gospodarki kasowej, m.in. poprzez sprawdzanie źródłowych dowodów kasowych z potwierdzeniem wykonania tej kontroli (§13.3) oraz realizowanie wypłat z kasy na podstawie dowodów zatwierdzonych do wypłaty przez osoby do tego upoważnione (§13.4 instrukcji).
2. Przestrzeganie przepisów §8 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010r w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2013 r., poz 289) w zakresie naliczenia na ostatni dzień okresu sprawozdawczego odsetek od należności cywilno-prawnych pozostałych.
3. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.), w szczególności:
 - a) ewidencjonowanie operacji gospodarczych, związanych z nabyciem akcji i udziałów w zamian za wkład pieniężny na kontach, zgodnie z ich treścią ekonomiczną aby rzetelnie i jasno przedstawiały sytuację majątkową, stosownie do art.4 ust. 2 ustawy,
 - b) ujmowanie w księgach rachunkowych jednostki środków trwałych tak, aby księgi spełniały wymóg wynikający z art. 24 ust. 2 ustawy.

4. Zdarzenia gospodarcze ewidencjonować zgodnie z ich treścią ekonomiczną na właściwych kontach przewidzianych w polityce rachunkowości jednostki.
5. Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015r., poz. 613) w szczególności w zakresie:
 - a) podejmowania przez organ podatkowy czynności zmierzających do wyegzekwowania obowiązku składania przez podatników deklaracji podatkowych na podatek od nieruchomości, stosownie do art. 274a §1 ustawy,
 - b) art. 272 pkt 2 i 3 ustawy, z którego wynika obowiązek przeprowadzania w stosunku do podatników czynności sprawdzających, mających na celu stwierdzenie formalnej poprawności danych zawartych w deklaracjach podatkowych oraz ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami,
 - c) bieżącej analizy nadpłat w podatkach i opłatach lokalnych oraz ich rozliczania, stosownie do art. 76§1 i 2 ustawy.
6. Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2014r., poz. 1619) w szczególności w zakresie wystawiania upomnień i tytułów wykonawczych dotyczących powstałych zaległości podatkowych, stosownie do art. 15 § 1 ustawy.
7. Opisywanie przedmiotu zamówienia na zasadach określonych w art. 30 w związku z art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013r., poz. 907 ze zm.).
8. Kontrolowanie dokumentów stanowiących podstawę odbioru końcowego zadania inwestycyjnego oraz rozliczenia finansowego zadania zgodnie z postanowieniami umowy, w myśl art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.).

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby. Zastrzeżenia składa właściwy organ jednostki kontrolowanej, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pani
Gabriela Męczyńska
Przewodnicząca Rady Gminy Mściwojów